

cet Dominus Sulimanus Judex, & Pilius Vincentii, pater Alberti de Celsano; primus pro parte illorum de Vivario: alter pro parte Comitum Vicentini, quia tales erant tunc partes in Civitate, & Dominus Eccelinus erat amicissimus Dominorum de Vivario. Fertur, & verum fuit, quod hic Pilius Vincentii, socio suo ignorante, sic corripuit Jacobum de Bernardo civem Bononiensem, quod convēnit, promisit, atque juravit eidem, quod parti Comitum Vincentini, & amicis suis, erit favorabilior, quam parti Vivariensium, si fuerit per ipsos Electores & electus, & Potestas Vicentiae constitutus. De hoc quoque in fine suae Potestariae publicum (5) aperuit Instrumentum. Iste Jacobus per ipsos Electores electus fuit Vicentiae Potestas, & constitutus. Et quamvis regendo Civitatem, secundum promissa, parti Comitum esset in omnibus favorabilior, quam alterius parti; tamen pars Vivariensium cum Domino Eccelino pacifice tolerabant. Verumtamen hic Jacobus occasiones quaesivit duce discordia, lites plantavit, inseruit odia, sicut ait Salomon, qui dixit: *Occasiones quaerit, qui vult ab amico discedere*: sub levissima occasione inimicavit eidem Domino Eccelino, ipsumque banniri fecit, & sic inter ipsos orta est discordia. Partes insimul pugnaverunt, & tunc pro magna parte Civitas est combusta. Tandem pars Vivariensium cum ipso Domino Eccelino expulsa est de Civitate, cum qua parte exivit tunc bonae memoriae Pistor Episcopus Vicentinus.

Fecit tunc idem Jacobus in secundo anno se in Potestatem eligi: & sic intus, & extra Civitatem, & circum circa bella committuntur, & proelia. Rapinae quoque, & violentiae sic dominantur ibidem, quod nil opus est legibus; sed viribus arma moventur. De quo Veronenses, qui naturaliter, & non fictitiē, Vicentinarum semper fuerunt amici, plurimum condolentes, venerunt ad Civitatem, & ipso Jacobo, tamquam impio & iniquo, licentiato, & de regimine, tam pravē suscepto, remoto, duos ibi posuerunt in Potestatem, scilicet Dominum Ottonellum de Turisendis pro parte illorum de Vivario, & Dominum Vermileum de Crescentiis pro parte Comitum Vicentini. Qui ambo dum pacifice regerent Civitatem, Comes Ugutio invenit quemdam Malosilium civem Januā, qui in oratione visitabat Ecclesiam Beati Marci de Venetiis; ipsumque cepit, & in Arce sua Medae duxit, & in compedibus & carceribus posuit custodiendum, pro ipso dimittendo postulans ab eodem maximam pecuniae quantitatem. Veronenses autem hoc audito cum Vicentinis contra Comitum hostiliter arma moventes, apud Arcem praedictam, ipsam diu obsidendo, castrametati sunt. Tamen ipse Comes, tamquam vir fortis, & audacissimus, viriliter se defendit. Itaque Veronenses, & Vicentini de victoria desperati, reversi sunt ad propria domicilia. Nec dimisit eum Comes, donec ipse captivus (6) pretium sexdecim millium librarum se redemit. Illas autem habuit quietē (7), & pacifice: inde Comes finē aliqua molestia, vel contradictione.

Et, cum de hoc humana potentia sumere

A vindictam non potuisset, divina sibi dispositio reservavit vindictam. Et in primis, cum ipse Comes Arcem Altavillae violenter intrasset, & pacifice detineret, quam se numquam restitutum Episcopatu, cujus erat, dicebat, donec Episcopus feudum, quod ei indicari fecerat, non restitueret: venit tunc Dominus Pistor Vicentinus Episcopus cum paucis, & fecit insultum in illos, qui pro Comite Arcem custodiebant, qui sic celeriter fuere devicti, quod nisi divinitus processisset, non poterat (8) accessisse. Perdidit ergo propter hoc Arcem praedictam, quia, tamquam bannitus, custodibus suis non potuit dare succursum. Et iterum in illis diebus, cum duo filii Comitum ejusdem essent in quodam vehiculo, in fossato, in quo erat modicum aquae, ceciderunt, qui tam celeriter perierunt, quod nullum potuerunt habere juvamen (9), quod totum divinum judicium in vindictam creditur accidisse.

O Deus, o Divina veneranda Majestas, quam admirabile, & tremendum judicium tuum! Nam quamvis potentiores pares non habeant, & per hoc credant remanere securi, humanam contemnentes potentiam; tuum tamen judicium evitare non possunt. Ecce nunc Comes iste universos Veronenses, & Vicentinos non timuerat, & una hora per te duobus filiis orbatus, existit cruciatus. Bene ergo scripsit Ovidius,

*Litus ad Euxinum, si quis mihi dixerit, ibis,
Et metues, arcu ne feriare Getas.
I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos,
Quicquid & in tota nascitur Antycira.
Sum tamen hoc passus, nec, si mortalia possem,
Et summi poteram tela cavere Dei.
Tu quoque fac timeas, & quae tibi lata videntur,
Dum loqueris, fieri tristia posse puta.*

Mutatio Potestatum aliquot Vicentinarum,
& de bello, quod Eccelinus gessit
contra Vicentinos.

D Mutantur Potestates, succedit illis Dominus Vifredotus, Mediolanensis civis, in Potestatem, sub cujus Potestaria excitatae sunt discordiae cum Domino Eccelino. Unde die quadam equitavit cum Vicentinis contra ipsum apud Marosticam, & bello ac proelio commissis, Vicentini Burgum totum violenter combuxerunt, & plures ibi ceperunt, & milites, & pedites, qui ducti fuerunt ad Civitatem, & in carceribus positi. Nunc versa (10) est, & tamen pars Domini Eccelini moratur in Civitate.

E Mutatur Potestas, succedit huic in Potestatem Dominus Bonapax de Brixia, qui cum ivisset cum exercitu ultra Brentam, apud Baxianum, ex utraque parte bellando plures sunt capti milites. Dominus autem Eccelinus ira & indignatione commotus, undique collectis amicis, paravit exercitum, inter quos amicos erant Dominus Azo Estensis Marchio, & milites, ac populus Paduanus. Paduanorum Potestas erat Jacobus Strictus de Placentia, qui quamvis Domino Eccelino promississet exercitum contra Vicentinos; tamen per me ipsum, qui eram unus

(5) Fortē apparuit.

(6) Melius pretio.

(7) Legendum fortasse, & pacifice idem Comes.

(8) Accessisse pro Accidisse in Maurisio frequens.

Tom. VIII.

(9) Melius quod totum divino judicio in vindictam creditur accidisse.

(10) Adde, res.